

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 862

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 29 juni 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Coronacrisis - Financiële impact op universiteiten en hogescholen

De coronacrisis heeft een enorme impact gehad op de werking en organisatie van de universiteiten en hogescholen. Heel wat ongeziene inspanningen werden door de instellingen en hun medewerkers verricht.

Dat betekent uiteraard ook heel wat kosten en min-inkomsten. Het gaat om eenmalige kosten maar ook om kosten die langer zullen blijven duren en dus veeleer recurrent zijn. Het betreft onder andere kosten in het raam van het onderwijs en examens die werden verstrekt (bv. beschermingsmateriaal, huur externe locaties...), kosten voor de studentenvoorzieningen (extra vragen bij de dienst, tegemoetkomingen in huur van eigen studentenkamers, een nettoverlies bij de maaltijdvoorzieningen...), kosten voor thuiswerk van medewerkers,...

Ook het coronaproof maken van de universiteiten en de hogescholen met het oog op een veilige heropstart van het nieuwe academiejaar zal nog heel wat extra kosten genereren. Te denken valt aan de extra hygiënische en beschermingsmaatregelen maar ook aan de investeringen die extra zullen gebeuren in betere IT (online lesgeven voor grote groepen, vergaderfaciliteiten, bijkomende licenties) tot in te richten bijkomende huurlocaties.

1. Heeft de minister een totaal (geraamd) overzicht van wat de coronacrisis heeft gekost (stijging uitgaven en vermindering inkomsten) aan de universiteiten en hogescholen voor het academiejaar 2020-2021? Zo ja, graag dit overzicht met daarbij de opsomming per rubriek (bv. huur externe locaties, beschermingsmateriaal...) van de extra uitgaven, vermindering van de inkomsten en vermindering van de uitgaven.
2. Hoe heeft de minister de universiteiten en hogescholen ondersteund bij de logistieke en financiële inspanningen voor het academiejaar 2020-2021? Welke ondersteuning zal de minister in de toekomst nog bieden?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 862 van 29 juni 2021

van **BRECHT WARNEZ**

1. Raming onvoorziene meerkosten en vermindering inkomsten

Op mijn vraag voerden de regeringscommissarissen van het hoger onderwijs tijdens de maand september 2020 een onderzoek uit naar de meerkost van de coronacrisis voor de instellingen hoger onderwijs. Daarbij werden de instellingen zowel bevraagd over de negatieve effecten op hun voorziene uitgavenpatroon, als over eventuele meevallers door minderuitgaven.

Het onderzoek richtte zich in hoofdzaak op de meerkost met betrekking tot de onderwijsopdracht van de instellingen en had betrekking op begrotingsjaar 2020.

De instellingen gebruikten een uniform sjabloon, aangeleverd door de regeringscommissarissen.

Enkele voorbeelden van effectieve onvoorziene meerkosten die de instelling moest maken naar aanleiding van de maatregelen die werden opgelegd in het kader van de coronacrisis:

- Preventiemaatregelen
 - aankoop beschermingsmaatregelen (mondmaskers, faceshields,...)
 - ontsmettingsmaterialen (handgels, ontsmettingsgels,...)
 - veiligheid (plexi scheidingswanden, extra schermen, herinrichting contactpunten, bescherming labomateriaal, ...)
- Digitalisering onderwijs
 - Aanschaf examen- streaming en andere software (licenties) die hybride vorm van informatie uitwisseling mogelijk maken.
 - Bijkomende opleiding en vorming ten behoeve van het personeel in kader van digitaal lesgeven
 - Digitalisering kennismakingsmomenten (infodagen, digitale rondleidingen)
- Studentenvoorzieningen
 - Extra uitgaven in het kader van sociale dienstverlening. Met name het ondersteunen van studenten die zich in materiële probleemsituaties bevinden (via financiële tussenkomsten) en sociale ondersteuning bieden in alle aspecten van het studeren/ student zijn.
 - Extra uitgaven in het kader van het aanbieden van psychosociale en medische ondersteuning (bijkomende psychosociale consultaties) teneinde het algemeen welbevinden van de student te optimaliseren.
 - Extra uitgaven voor het stopzetten van diverse samenwerkingsverbanden met externe partners
- Internationalisering studenten
 - Extra uitgaven die in het kader van de geplande internationale uitwisselingsprogramma's niet konden gerecupereerd worden.
 - Repatriëringskosten naar aanleiding van de algemene lockdown (maart 2020)
- Personeel
 - Niet-recupereerbare kosten bij internationale verplaatsingen (congressen,...)
 - Extra personeel voor opstart en begeleiding blended learning

- o Extra personeel voor de organisatie van digitale examens
- Faciliteiten
 - o Hogere nutskosten door o.a. betere ventilatie van gebouwen
 - o Bijkomende schoonmaak- ontsmettingskosten van lokalen (hogere frequentie)
 - o Aanbrengen signalisatie (waarschuwingen, looprichtingen, te respecteren maatregelen,...)
 - o Extra drukwerk, creatie actieplannen, richtlijnen, draaiboeken,...
- Patrimonium
 - o Huur van bijkomende lokalen en uitrusting voor onderwijsactiviteiten (social distancing)
 - o Huur van bijkomende lokalen en uitrusting voor het organiseren van examens (social distancing)
 - o Extra veiligheidsmaatregelen bij lopende bouwprojecten (doorrekening aannemer)
 - o Het ruimtelijk herinrichten en herbestemmen van bestaande gebouwen in functie van veiligheid en afstand
- Diverse
 - o Annulatiekosten events/catering
 - o Organiseren van online infodagen, proclamaties,...
 - o Communicatie ad-hoc maatregelen via virtuele kanalen

Er waren ook onvoorziene minderopbrengsten van de instellingen op diensten,... waarmee zij normaliter eigen inkomsten verwerven binnen de domeinen onderwijs, studentenvoorzieningen en navorming en dienstverlening. Het gaat hierbij onder meer over gedeerde opbrengsten op het vlak van:

- o gedeerde inschrijvingsgelden (navorming)
- o gedeerde inkomsten uit seminars, studiedagen, events,...
- o gedeerde huurinkomsten kamers (in eigen beheer)
- o gedeerde vending inkomsten (automaten,....)
- o gedeerde inkomsten uit het ter beschikking stellen van lokalen voor aan externe organisaties

Tot slot rapporteerden de instellingen ook minderkosten (of financiële meevallers) die zij door het stopzetten/niet opstarten van een aantal activiteiten konden genereren op het vlak van:

- studentenvoorzieningen
- personeel
- Investerings
- faciliteiten
- navorming en dienstverlening
- diverse

Bij het opmaken van het uiteindelijke totaal werden de twee eerste categorieën opgeteld en werd de derde categorie daarvan afgetrokken om tot een saldo te komen.

KOSTENSOORT	MEERKOST	GEDERFDE OPBRENGSTEN	MINKOST	SALDO
Digitalisering onderwijs	10.540.443,69 €	- €	- €	10.540.443,69 €
Diverse	889.541,47 €	1.877.320,23 €	491.690,98 €	2.275.170,72 €
Faciliteiten	1.325.369,59 €	- €	1.903.533,17 €	- 578.163,58 €
Internationalisering studenten	1.204.137,99 €	- €	- €	1.204.137,99 €
Investerings	- €	- €	780,00 €	- 780,00 €
Navorming en dienstverlening	- €	8.466.263,62 €	4.007.785,37 €	4.458.478,25 €
Onderwijs	- €	3.492.657,86 €		3.492.657,86 €
Patrimonium	9.483.220,27 €	- €	- €	9.483.220,27 €
Personeel	4.245.513,20 €	- €	11.209.363,57 €	- 6.963.850,37 €
Preventiemaatregelen	6.120.848,92 €	- €	- €	6.120.848,92 €
Studentenvoorzieningen	3.048.200,12 €	15.280.364,75 €	8.360.797,62 €	9.967.767,25 €
TOTAAL	36.857.275,25 €	29.116.606,46 €	25.973.950,71 €	39.999.931,00 €

2. Financiële ondersteuning

Tijdens de COVID-19 crisis heb ik op verschillende momenten de hogescholen en de universiteiten financieel ondersteund om de impact van deze crisis zo goed als mogelijk te compenseren en de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen.

Met het **Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van extra werkingsbudget voor de scholen van het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs en van het deeltijds beroepssecundair onderwijs, ter compensatie van geannuleerde schooluitstappen en – reizen en gederfde inkomsten en aan de studentenvoorzieningen van de hogeronderwijsinstellingen ingevolge COVID-19**, van 12 juni 2020, kende ik aan de instellingen hoger onderwijs voor het academiejaar 2019-2020 een bijkomende sociale toelage toe van 684.000 euro voor de universiteiten en 816.000 euro voor de hogescholen. De instellingen ondersteunden hiermee studenten met financiële problemen naar aanleiding van de COVID-19 crisis.

Met het **Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een compensatie aan de instellingen hoger onderwijs en aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde voor de meerkost ingevolge COVID-19**, van 30 oktober 2020, kende ik aan de universiteiten en de hogescholen voor het begrotingsjaar 2020 een bedrag van 28.983.677 euro toe aan bijkomende werkingsmiddelen als compensatie voor enerzijds onvoorziene meerkosten die de instellingen moesten maken naar aanleiding van de maatregelen die werden opgelegd in het kader van de coronacrisis en anderzijds voor onvoorziene minderopbrengsten van de instellingen op diensten. Daarnaast kende ik voor het begrotingsjaar 2020 een bedrag van 3.823.413 euro toe aan de universiteiten en aan de hogescholen kende ik een bedrag van 4.337.813 euro toe als een bijkomende sociale toelage als compensatie voor de meerkost die instellingen moesten maken bij het ondersteunen van studenten die financiële problemen hadden naar aanleiding van de coronacrisis.

Met het **Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een bijkomende COVID-19 toelage bestemd voor de aankoop van laptops voor kwetsbare studenten in het hoger onderwijs**, van 13 november 2020, kende ik aan de universiteiten voor het begrotingsjaar 2020 een bedrag van 192.500 euro toe en aan de hogescholen een bedrag van 357.500 euro voor de aankoop van in totaal ten minste 1000 laptops om ervoor te zorgen dat ook de meest kwetsbare studenten konden blijven participeren aan het afstandsonderwijs.

Met het **BVR houdende de toekenning van een bijkomende toelage aan de hogeronderwijsinstellingen voor noodzakelijke digitalisering ingevolge impact van COVID-19 op het academiejaar 2020-2021**, van 18 december 2020, kende ik aan de universiteiten en de hogescholen een bedrag van 2.625.000 euro toe aan bijkomende werkingsmiddelen voor ondersteuning op het vlak van examenafname op afstand. Bovendien kende ik aan de universiteiten en de hogescholen voor de periode 3 november tot en met het einde van academiejaar 2020-2021 een bedrag van 5.375.000 euro toe aan bijkomende werkingsmiddelen als compensatie voor extra kosten met betrekking tot digitalisering die de verlengde COVID-19 maatregelen met zich meebrachten.

In het kader van het **Ministerieel besluit betreffende de toekenning van de subsidie aan de Vlaamse Vereniging van Studenten voor het begrotingsjaar 2021** werd een eenmalige verhoging van 70.000 euro toegekend met als doel de aanwerving van een bijkomende communicatiemedewerker en het beheer van een Student Platform Corona, een online forum waar studenten informatie kunnen vinden en vragen kunnen stellen over corona.

Ik blijf in overleg met de instellingen hoger onderwijs en blijf de vinger aan de pols houden.